

турски войници и славно умиратъ за своето отечество, а на друго—млади и стари, и жени, и дѣца, пълни съ радость, се приготвляватъ за общото възстание. . . .

Но нѣма по-мило и интересно отъ споменитѣ за *черешово-то топче!* . . . Кой отъ васъ, млади читатели, не е чувалъ за прочутото черешово топче? Кой отъ васъ не е спиралъ дъха си, когато му сѫ разказвали за славната „артилерия“ на клисурци?... Тази „артилерия“, отъ която се надѣвали да нанесе поражение на неприятеля и да изгрѣе свободата на родната намъ земя! . . .

Ето какъ народния ни поетъ Ив. Вазовъ описва историята на черешевото топче:

„Днесъ се забѣлѣзваше особено оживление на върха Зли-дѣль. Всички се взираха напрѣгнато въ пижеката, що извиваше по урвата. Тамъ единъ възстанникъ, съ гигантски рѣсть, носѣше нѣщо бѣло, дѣлго на рамо. Подирѣ му една жена, пълна, селянка по облѣкло, идѣше прѣгъната отъ тежкѣшъ що носѣше.

Тѣзи двама изнасяха артилерията до върха Зли-долъ! . . .

Тя се състоеше всичко-всичко отъ единъ черешовъ топъ. Той бѣше на рамото на гиганта.

Жената носѣше въ торба на гърба желѣзни кжсове, куршуми, цигански гвоздеи, петали и пр.

Най-послѣ, гигантътъ изнесе на върха топа, облѣнъ съ горещъ потъ, който капѣше, като дъждъ, отъ вѣждитѣ му и отъ шията му.

— Майка му стара! . . . изохка той, като тръшна съмъртносното оржdie на земята.

Нагрупаха се да гледатъ съ любопитство топа. . . . Имаше още двайсетина подобни, назначени и за другите укрѣпления, но тѣ бѣха още въ града. Тозъ бѣше искаранъ за да опитать гърмежътъ и гюллето му. Качиха го още по-нависоко място, напълниха го хубаво съ джепане, заковаха го здраво за земята съ колове и искоха задъ него широка дупка за прикритие на артилеристите. . . .

Възстанниците горѣха отъ нетърпѣніе да чуятъ гласа на